

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-730 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Atsižvelgiant į reikšmingai pasikeitusią Lietuvos demografinę situaciją, mažėjantį gimstamumą, emigraciją, kitus demografinius rodiklius, šiuo metu galiojantis reikalavimas daugiavaikiams tėvams išauginti ne mažiau kaip penkis vaikus, siekiant gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją, nebeatitinka socialinės realybės. Statistikos duomenys rodo, kad trijų vaikų šeima šiandien jau laikytina demografiškai reikšmingu indėliu į valstybės gyvybingumą ir darbo rinkos ateitį. Penkių vaikų kriterijus faktiškai eliminuoja didžiąją dalį šeimų iš galimybės pretenduoti į šią paramos formą ir neskatina platesnio gimstamumo augimo. Sumažinus ribą iki trijų vaikų būtų užtikrintas proporcingesnis valstybės indėlio pripažinimas, realiai paskatintas gimstamumas bei sumažinta socialinė atskirtis tarp šeimų, kurios prisideda prie demografinio tvarumo, tačiau dėl objektyvių ekonominių ir socialinių aplinkybių nesiryžta ar negali auginti penkių ir daugiau vaikų. Todėl, šio projekto iniciatorių manymu, Valstybinių pensijų įstatyme tikslinga nustatyti, kad antrojo laipsnio valstybinę pensiją skiriama iki aštuonerių metų išauginus 3 ir daugiau vaikų.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai ir rengėjai.

Įstatymo projektą parengė ir teikia Seimo narė Ligita Girskienė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Valstybinių pensijų įstatyme nustatyta, kad antrojo laipsnio pensija daugiavaikėms motinoms arba tėvams mokama išauginus 5 ir daugiau vaikų.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma pakeisti Valstybinių pensijų įstatymą ir įtvirtinti, kad motina (įmotė) arba tėvas (įtėvis), išauginę (vaikų mirties atveju – ne mažiau kaip iki 8 metų) 3 ar daugiau vaikų (įvaikių). Pakeitimas turėtų padėti pagerinti daugiavaikių tėvų padėtį sulaukus pensijos ir teigiamai prisidėti prie daugiavaikių motinų ir tėvų skurdo rizikos mažinimo. O taip pat valstybės lygiu formuoti adekvačią antrojo laipsnio valstybinių pensijų skyrimo praktiką atsižvelgiant į šalies demografinius rodiklius.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų įstatymo pakeitimo pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekto nuostatos verslo sąlygoms neigiamos įtakos neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

- 9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios**
Įstatymas tinkamai inkorporuojamasi į teisinę sistemą. Papildomų teisės aktų priimti nereikės.
- 10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka**
Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus.
- 11. Įstatymų projektų atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.**
Įstatymo projektas neprieštaruja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.
- 12. Įstatymų įgyvendinimui reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, juos priimti turintys subjektai.**
Įstatymo įgyvendinimui papildomų teisės aktų nereikės, su pakeitimu reikės suderinti galiojančius įgyvendinamuosius teisės aktus, kurie nustato šių pensijų skyrimo tvarką.
- 13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti.**
Papildomų lėšų Įstatymo projekto įgyvendinimui nereikės.
- 14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.**
Negauta.
- 15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis.**
Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai, kurių reikia šioms projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: „valstybinė pensija“, „daugiavaikės šeimos“ „demografija“.
- 16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.**
Nėra.

Teikia Seimo nariai:
Ligita Girskienė